

Letní kurz pro akademiky – English for Academic Purposes Teacher Development Programme 2019 – University of Leicester, UK

Blanka Zádrapová

V rámci programu Erasmus+ Teacher Training Mobility jsem se zúčastnila spolu s dalšími čtyřiceti vysokoškolskými pedagogy z celého světa čtrnáctidenního kurzu s názvem English for Academic Purposes Teacher Development Programme 2019 – Program pro profesní rozvoj učitelů akademické angličtiny. Kurz pořádala v červenci 2019 Univerzita v Leicesteru, Velká Británie.

Cílem kurzu bylo, aby vysokoškolští učitelé akademické angličtiny porozuměli principům akademické angličtiny a aby dokázali koncipovat výuku na svých univerzitách. Pořadatelé a vyučující vystavěli osnovu kurzu okolo tří nosných a zároveň překrývajících se témat: celkový kontext angličtiny pro akademické účely (EAP), principy a metody, jak učit EAP a v neposlední řadě student a jeho kompetence a očekávání v souvislosti s EAP. Kurz zahrnoval i oblast vlastního akčního výzkumu. Součástí programu tvořil rozvoj učitele řízený jím samotným na základě sebereflexe vlastních pedagogických metod a přístupů.

Náš každodenní výukový program probíhal od 9 do 16 hodin především v budově English Language Teaching Unit, ale i v jiných budovách, fakultách a katedrách typického anglického kampusu. Byli jsme rozděleni do 3 skupin po cca 13 účastnících, což zaručovalo vysokou míru interaktivity mezi námi a vyučujícími. Snad kromě dvou přednášek se vše odehrávalo v režimu workshopu a téměř výhradně komunikativní metodou. Nejdříve jsme zevrubně definovali a předefinovali EAP. Zajímavé bylo pojetí EAP jakožto pyramidy, v jejímž centru je EAP a vrcholy tvoří tři rovnocenné elementy – jazyk, obsah a akademické dovednosti. Uvědomila jsem si též důležitost změny rolí učitel–student v EAP oproti obecné angličtině. Jestliže v obecné angličtině se jeví učitel jako větší expert ve vztahu ke studentovi, v EAP jsou naopak studenti většími experty ve svém studijním oboru. Učitel může tedy studentovi významně pomoci v oblasti jazyka a akademických dovedností, obsah (např. u vědeckého článku) je z větší části v kompetenci studenta.

V rámci debaty o kontextu EAP jsme se snažili definovat akademickou komunitu v různých zemích, kulturách a náboženstvích. Vzhledem k tomu, že jsme jakožto účastníci kurzu pocházeli z různých zemí (Velká Británie, Srbsko, Kazachstán, Čína, aj.) a kultur, i naše akademické komunity se lišily svými specifiky. Uvědomila jsem si například, jakou výhodu oproti svým čínským kolegům mám, když učím na evropské, resp. české univerzitě, kde si pedagog volí svobodně jakýkoli vhodný

učební materiál, učebnici či internetový zdroj a následně může bez jakékoli cenzury diskutovat se studenty.

V oblasti kompetencí a potřeb jednoznačně dominoval pojem „autonomie studenta“ a jeho osobní rozvoj řízený především studentem samotným. Do své pedagogické praxe přenesu praktiku osobních deníků studentů a studentek sdílených s učitelem, kde studenti a studentky reflektují učební proces jako takový, ale hlavně své osobní pokroky. Primárně slouží takovýto deník ke sdílení a jako oboustranná zpětná vazba učitel–student/ka, sekundárně pak rozvíjí studentovu kompetenci v psaní. I my, účastníci kurzu, jsme denně zpracovávali osobní deník. Byl to výborný způsob, jak zažít tuto aktivitu sama na sobě a vyzkoušet si, jaké to je ocitnout se v roli studentky. Analogickým nástrojem k posílení autonomie a zodpovědnosti studenta, který mě velmi zaujal, byl „osobní akční plán,“ kde si každý týden studenti a studentky definují oblast, kterou potřebují zlepšit, zvolí si úkol/projekt a v akčním plánu pak doloží, že daný úkol splnili a tímto si zvolenou jazykovou oblast podpořili. Tento akční plán rovněž zařadím do své semestrální výuky a pomocí prostředí Moodle budu sdílet se svými studenty. Neboť jak prokazují výzkumy a zkušenosti, cíle kurzu/semináře dané institucí a pedagogem se jeví mnohem efektivnější, pokud jsou posíleny individuálními cíli studentů.

Jednou z forem práce našeho kurzu byl akční výzkum. Domnívám se, že toto téma kurz obsahoval proto, abychom jakožto pedagogové ohodnotili svou dosavadní pedagogickou praxi, zaměřili se na konkrétní problém v učebním procesu a hledali tak cestu ke změně. Spolu s kolegyní ze Srbska – z Univerzity v Bělehradu – jsme si zvolily téma kritického myšlení v seminářích angličtiny. Zajímalo nás, zda studenti rozpoznávají aktivity podporující kritické myšlení a co bychom měly přinést do hodin akademické angličtiny, aby se zvýšila efektivita jednotlivých aktivit podporujících kritické myšlení. Tento zamýšlený výzkum by na základě vytvořeného dotazníku analyzoval pomocí statistické analýzy a T-testu odpovědi 120 studentů (60 studentů z každé univerzity) a pomohl tak zařadit do seminářů EAP více aktivit podporujících kritické myšlení. Výzkum bychom chtěly provést v časovém horizontu 2 let.

Dalšími aktivitami kurzu byly observace seminářů EAP. Měla jsem příležitost vidět excelentní seminář své anglické kolegyně v rámci předsemestrální výuky mezinárodních studentů. Jeho výjimečnost spočívala v tom, že kromě výborně zvolených aktivit různého druhu a podpoře hodnocení mezi studenty navzájem pomocí samolepek (emotikonů) vyučující používala QR kódy pro zadávání úkolů a projektu, což studenti velmi kladně přijímali.

Je velmi těžké vtěsnat své „akademické“ i osobní dojmy do několika vět. Učím již necelých 20 let a kurz tohoto typu byl naprosto skvělým restartem v mé profesní kariéře. Požadavky kurzu byly relativně vysoké, ale bez toho by neměl žádoucí dopady. Postupně jsem zaznamenávala, že dekonstruuji a rekonstruuji své zaběh-

lé metody výuky cizích jazyků. Dělo se tak postupně a řízeně. Velkým přínosem pro mě též bylo sdílení v multikulturní komunitě pedagogů. Po skončení kurzu jsem si v plné míře uvědomila, že mám svou profesi ráda a že kurzy tohoto typu mi dodávají profesní znalosti, dovednosti, ale též nutný entusiasmus do dalších semestrů.

Kurz vřele doporučuji i z toho důvodu, že má pokračování v on-line či prezenční podobě a účastníci pak mají mj. možnost ucházet se o posty učitelů angličtiny v předsemestrálních kurzech na Univerzitě v Leicesteru.

Autorka

Mgr. Blanka Zádrapová vystudovala anglistiku a bohemistiku na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V rámci ročního stipendijního programu studovala na Miami University, Oxford, Ohio, USA. Od roku 2004 působí na Univerzitě Karlově, v Jazykovém centru FF UK pak od roku 2010. Zde vede kurzy akademického psaní a obecné a odborné angličtiny pro studenty UMPRUM a kurz pro studenty programu ERASMUS o české literatuře a kultuře. Také se zabývá výukou obchodní angličtiny. Vedla kurzy češtiny a letní školy pro cizince. Překládá odborné ekonomické texty a příležitostně tlumočí.
e-mail: blanka.zadrapova@ff.cuni.cz